

Eşler Arasındaki İletişim Becerilerinin Kadına Yönelik Aile İçi Şiddete Etkisi

The Effect of Communication Skills Between Spouses on Domestic Violence Against Women

^{id} Aysel A. ÖZDEMİR^a, ^{id} Funda KAVAK BUDAK^a

^aİnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Malatya, TÜRKİYE

ÖZET Amaç: Bu araştırma, eşler arasındaki iletişim becerilerinin kadına yönelik aile içi şiddete etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır. **Gereç ve Yöntemler:** İlişki arayıcı ve regresyonel bir tasarımda yapılan araştırmanın verileri, Malatya Yeşilyurt'a bağlı bir aile sağlığı merkezindeki (ASM) uygun görüşme odalarında Ekim 2019 ve Aralık 2019 tarihleri arasında yüz yüze görüşme yöntemi ile toplandı. Araştırma için örneklem büyüklüğü yapılan güç analizi sonucunda; 0,05 yanılğı, 0,95 güven aralığında ve 0,8 evreni temsil etme yeteneği ile 358 evli kadın olarak belirlenmiştir. ASM'deki evli kadınlar kayıt numaralarına göre listelenip, basit rastgele örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Verilerin toplanmasında, kadınların tanımlayıcı özelliklerini içeren anket formu, Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet Ölçeği ve İletişim Becerileri Envanteri kullanılmıştır. Verilerin analizinde, demografik özelliklerin belirlenmesinde sayı ve yüzde kullanıldı. Ölçeklerin toplam puan ortalamalarının belirlenmesinde, aritmetik ortalama kullanıldı. Ölçeklerin karşılaştırılmasında, korelasyon analizi ve lineer regresyon analizi kullanıldı. **Bulgular:** Araştırmaya katılan kadınların %82,9'u 18-50 yaş aralığında iken, eşlerin %74,9'u 18-50 yaş aralığındadır. Kadınların %74,6'sı 0-17 yıldır evli; %48,9'unun 1-2 çocuk sahibi olduğu; %56,7'sinin gelir durumunun iyi olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan kadınların iletişim toplam puanı 69,06±8,55; şiddet toplam puanı 118,77±12,82 olarak bulunmuştur. Araştırmaya katılan kadınların iletişim toplam puanı ile şiddet toplam puanı arasında istatistiksel olarak negatif yönde güçlü bir ilişki olduğu (p<0,05) ve eşler arasındaki iletişimin, kadına yönelik şiddeti %55 oranında açıkladığı saptanmıştır. **Sonuç:** Araştırmaya katılan kadınların iletişim becerilerinin azalmaya, aile içi şiddet oranlarının yükselmeye yönelik olduğu belirlenmiştir. Eşler arasındaki iletişim becerilerini artırmak ve kadına yönelik aile içi şiddeti azaltmak için evlilik öncesi iletişimi arttırmaya ve şiddeti önlemeye yönelik eğitimlerin planlanması ve uygulanması gerekmektedir.

ABSTRACT Objective: This study was conducted to determine the effect of communication skills between spouses on domestic violence against women. **Material and Methods:** The data of the research, conducted in a relational and regression design, were collected by face-to-face interview method between October 2019 and December 2019 in suitable meeting rooms in a family health center (FHC) in Malatya Yeşilyurt. Sample size as a result of power analysis in the research; 358 married women were determined with a mistake of 0.05, a confidence interval of 0.95 and the ability to represent a population of 0.8. Married women in FHC were listed according to their registration numbers and selected by simple random sampling method. In collecting the data, a questionnaire containing descriptive characteristics of women, the Domestic Violence Against Women Scale and the Communication Skills Inventory were used. In the analysis of the data; number and percentage were used to determine demographic characteristics. Arithmetic mean was used to determine the total mean scores of the scales. Correlation analysis and linear regression analysis were used to compare the scales. **Results:** While 82.9% of the women participating in the study are between the ages of 18-50, 74.9% of the spouses are between the ages of 18-50. 74.6% of women have been married for 0-17 years; 48.9% have 1-2 child; 56.7% of them have been found to have good income. The total communication score of the women participating in the study was 69.06±8.55 (low level); the total score of violence was found to be 118.77±12.82 (high level). It has been determined that there is a statistically strong negative correlation between the communication total score and the violence total score of the women participating in the study (p<0.05) and the communication between the spouses explains the violence against women by 55%. **Conclusion:** It was determined that the communication skills of the women participating in the study were decreasing and the rates of domestic violence increased. In order to increase communication skills between spouses and to decrease domestic violence against women, it is necessary to plan and implement trainings to increase pre-marital communication and prevent violence.

Anahtar Kelimeler: Evlilik; aile içi şiddet; iletişim

Keywords: Marriage; domestic violence; communication

Correspondence: Aysel A. ÖZDEMİR

İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ABD, Malatya, TÜRKİYE/TURKEY

E-mail: aysel_akbeniz@hotmail.com

Peer review under responsibility of Türkiye Klinikleri Journal of Nursing Sciences.

Received: 06 Jun 2020

Received in revised form: 01 Dec 2020

Accepted: 23 Dec 2020

Available online: 18 Feb 2021

2146-8893 / Copyright © 2021 by Türkiye Klinikleri. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

Toplumun ayakta tutan temel yapı taşı ailedir. Bu bakımdan aile içi iletişim, en temel ve en önemli insan ilişkisidir. Etkili bir aile içi iletişim, aile içi dengeli ve olumlu ilişkilere, eşler arasında beraberliğin sağlanmasına, amaçların belirlenmesine ve evlilik uyumunun artmasına yardımcıdır.¹ Atan ve Buluş ile Soylu ve Kağnıcı'nın çalışmalarında, eşlerin evlilik uyumlarının artırılmasında ve daha kaliteli, sağlıklı bir evlilik ilişkisinin sağlanmasında, öncelikle ailede etkili bir iletişim ortamı oluşturulması gerektiğini belirtmiştir.^{1,2}

Aile içi iletişimi önemli kılan en önemli öge düşünce, duygu ve sembollerin paylaşımıdır. İletişim, hem aile içi ilişkilerin düzeltilmesinde hem de çatışmaların çözümünde anahtar rol oynar.³ Eşler arasında paylaşımcı, uzlaşmacı ve eşitlikçi bir iletişim olmadığı zaman, ilişkiler otoriter bir hâl alır. Eşler arasındaki iletişim yetersizlikleri ve problemleri, düşünce ve beklentilerin ifade edilememesine, evlilik yaşamının kalitesinin bozulmasına neden olur. Duran ve Hamamcı, çalışmasında iletişim yetersizlikleri ile devam eden evliliklerde, eşlerin %96'sının sık sık tartıştığını ifade etmiştir.⁴ Akgün ve Polat Uluocak çalışmasında, eşler arası problemlerin en çok sağlıksız iletişimden kaynaklandığını belirtmiştir.⁵ Dolayısıyla eşler arasındaki iletişim problemleri, uyumsuz bir evliliğe, çatışmalara ve kadına yönelik şiddete neden olabilir.

Kadına yönelik şiddet, tüm dünyada yaygınlığı giderek artan önemli bir toplum ruh sağlığı krizidir.⁶ Dünya Sağlık Örgütü'nün, 2013 yılında yayımladığı rapora göre şiddetin en fazla aile ortamında ve kadına yönelik olduğu, dünyada her 3 kadından 1'inin fiziksel ya da cinsel yönden şiddete uğradığı ya da başka bir şekilde istismar edildiği bildirilmiştir.⁷ Türkiye'de ve dünyada yapılan çalışmalar, kadına şiddet oranının %32,9-61,4 arasında değiştiğini göstermektedir.⁸⁻¹¹

Kadına yönelik şiddetin nedenlerinden biri de eşler arasındaki iletişim problemleridir. Bu problemler, keyfi nedenlerle eşi ile olan iletişimi kesmek, konuşmamak, surat asmak, diğer kişilerle olan iletişimi engellemek yoluyla sözel, psikolojik ve duygusal şiddete direkt neden olmaktadır.¹² Tatlıhoğlu ve Küçükköse çalışmasında, eşler arasındaki zayıf iletişimin kadına yönelik şiddete neden olabileceğini belirtmiştir.¹³ Bhatta çalışmasında, eşine şiddet uygulayan erkeklerin sadece %48,8'inin eş iletişimi kurduğunu belirtmiştir.¹⁴

Aile, dinamik iletişim süreçlerini içinde barındıran bir kurumdur. Aile içi iletişim kanallarının açık bir şekilde kullanılmaması, mesajların doğru ulaşmasına engel olacak ve çatışmaları beraberinde getirecektir.

Yapılan taramalarda, eşler arasındaki iletişimin kadına yönelik şiddete etkisini araştıran herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Kadına yönelik şiddetin önlenmesinde, aile içi iletişim problemlerinin belirlenmesi önemli bir basamağı oluşturmaktadır. Araştırmamız, bu bakımdan ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliği için önem taşımaktadır.

Her yönüyle bakımı temel alan ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliğinde, eşler arasındaki iletişim problemlerinin belirlenmesi ve kadına şiddeti önlemeye yönelik grup terapilerinin, eğitimlerin, araştırmaların uygulanması, bakımın kalitesini artıracaktır.

Bu araştırma, eşler arasındaki iletişim becerilerinin kadına yönelik aile içi şiddete etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

■ GEREÇ VE YÖNTEMLER

ARAŞTIRMANIN TÜRÜ

Araştırma, ilişki arayıcı ve regresyonel bir tasarımda yapıldı.

ARAŞTIRMANIN YAPILDIĞI YER VE ZAMAN

Araştırma, Malatya Yeşilyurt'a bağlı Adafı-3 nolu Aile Sağlığı Merkezi'nde Ekim 2019-Mart 2020 tarihleri arasında yürütülmüştür.

ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın evrenini, Malatya ili Yeşilyurt Belediyesi sınırları içerisinde bulunan 10 ASM'ye kayıtlı 18 yaş ve üzeri evli kadınlar oluşturmuştur. Araştırmanın örnekleme için 10 ASM içerisinde kura yöntemi ile 1 ASM belirlenmiştir. ASM'ye kayıtlı 18 yaş ve üzeri toplam 3.000 evli kadın bulunmaktadır. Araştırma için örneklem büyüklüğü yapılan güç analizi sonucunda; 0,05 yanılğı, 0,95 güven aralığında ve 0,8 evreni temsil etme yeteneği ile 358 evli kadın olarak belirlenmiştir. ASM'deki evli kadınlar, kayıt numaralarına göre listelenip, basit rastgele örnekleme yöntemiyle seçilmiştir.

ARAŞTIRMAYA ALINMA KRİTERLERİ

- İletişime ve iş birliğine açık olma,
- 18 yaş ve üzeri olma.

VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Tanıtıcı Özellikler Formu: Form, kadınların ve eşlerinin tanıtıcı özelliklerini içeren (yaş, gelir durumu, çocuk sayısı, evlenme biçimi ve eşin yaşı) toplam 6 sorudan oluşmaktadır.

İletişim Becerileri Envanteri: Ersanlı ve Balcı tarafından 1998 yılında Türkçe geçerlilik güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Davranışsal, bilişsel ve duygusal iletişim becerilerini ölçen toplam 45 maddeden oluşmaktadır. Ersanlı ve Balcı tarafından ölçeğin Cronbach alfa katsayısı 0,72 olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin genelinden alınabilecek en yüksek puan 225 ve en düşük puan ise 45'tir. Ölçekten alınan puan arttıkça, iletişim becerileri artmaktadır.¹⁵ Bu çalışmada, Cronbach alfa katsayısı 0,74 olarak bulunmuştur.

Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet Ölçeği: Kadına yönelik eşi tarafından uygulanan aile içi şiddet düzeyini ve boyutlarını ölçmek için Çiler-Kılıç tarafından 1999 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin fiziksel, duygusal, sözel, ekonomik ve cinsel şiddet olmak üzere 5 alt boyutu bulunmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 50, en yüksek puan 150'dir. Ölçeğin Cronbach alfa katsayısı 0,25-0,77 arasında değişmektedir. Ölçekten alınan puan arttıkça, aile içi kadına yönelik şiddet artmaktadır.¹⁶ Bu çalışmada, ölçeğin Cronbach, alfa katsayısı 0,32 ile 0,76 olarak bulunmuştur.

VERİLERİN TOPLANMASI

Veriler, Malatya Yeşilyurt'a bağlı Adafi-3 nolu Aile Sağlığı Merkezinde uygun görüşme odalarında Ekim 2019 ve Aralık 2019 tarihleri arasında birinci araştırmacı tarafından yüz yüze görüşme yöntemi ile toplandı. Veri toplama araçları, okuma-yazma bilen kadınlara araştırmacı tarafından verildi ve kendilerinin doldurması sağlandı. Veri toplama araçlarındaki sorular, okuma-yazma bilmeyen kadınlar için araştırmacı tarafından okunarak, alınan cevaplar doğrultusunda işaretlendi. Her bir görüşme, yaklaşık olarak 20-25 dk sürdü.

İSTATİSTİKSEL ANALİZ

Verilerin analizinde, SPSS 22.0 paket programı kullanıldı. Araştırma için $p < 0,05$ önemli kabul edildi. Normal dağılıma uygunluk; Shapiro-Wilk ve Kolmogorov-Smirnov testlerinin yanı sıra histogram grafiği ile incelendi. Analizler sonucunda normal dağılım gösterdiği anlaşılan veriler, "sayı, yüzde, ortalama±standart sapma" şeklinde değerlendirildi. Normal dağılım sonucu ölçeklerin karşılaştırılmasında, korelasyon analizi yapıldı. Korelasyon analizi sonucu etki değerinin (r) yüksek çıkması sonucu, ölçeklerin birbirini açıklama yüzdelerini incelemek amacıyla lineer regresyon analizi kullanıldı.

ARAŞTIRMANIN ETİK YÖNÜ

Araştırmaya başlamadan önce İnönü Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan yasal izin (Sayı: 2017/3-5, Tarih: 7.2.2017), araştırmaya katılan kadınlardan ise yazılı ve sözlü izinler alındı. Kadınlara, araştırmanın amacı ile ilgili bilgi verildi. Araştırmaya katılan kadınlara, bilgilerinin gizli tutulacağı ve istedikleri zaman araştırmadan ayrılacakları konusunda bilgi verildi. Çalışma, Helsinki Deklarasyonu Prensipleri'ne uygun olarak yapıldı.

ARAŞTIRMANIN SINIRLILIĞI

Bu araştırmanın sınırlılığı, tek merkezde ve benzer sosyokültürel özelliklere sahip kadınlarla yürütülmüş olmasıdır. Ayrıca Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet Ölçeği'nin alt boyutların Cronbach alfa katsayıları düşük olduğu için analize alınmaması da araştırmanın bir başka sınırlılığıdır.

BULGULAR

Araştırmaya katılan kadınların %82,9'u 18-50 yaş aralığında iken, eşlerin %74,9'u 18-50 yaş aralığındadır. Kadınların %74,6'sının 0-17 yıldır evli; %48,9'unun 1-2 çocuk sahibi olduğu; %56,7'sinin gelir durumunun iyi olduğu tespit edilmiştir (Tablo 1).

Araştırmaya katılan kadınların iletişim toplam puanı $69,06 \pm 8,55$; şiddet toplam puanı $118,77 \pm 12,82$ olarak bulunmuştur (Tablo 2).

Araştırmaya katılan kadınların iletişim toplam puan ve şiddet toplam puanı arasında istatistiksel olarak negatif yönde güçlü bir ilişki olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$) (Tablo 3).

TABLO 1: Kadınların tanımlayıcı özelliklerinin dağılımı (n=358).

Tanımlayıcı Özellikler	n	%
Yaş (yıl)		
18-28	120	33,5
29-39	109	30,4
40-50	68	19
51-61	61	17
Evlilik süresi		
0-5 yıl	87	24,3
6-11 yıl	92	25,7
12-17 yıl	88	24,6
18-23 yıl	91	25,4
Çocuk sayısı		
0	39	10,9
1	69	19,3
2	103	28,8
3 ve daha fazla	147	41,1
Evlilik tipi		
Flört	168	46,9
Görücü usulü	190	53,1
Gelir		
Gelir giderden az	16	4,5
Gelir gidere eşit	187	52,2
Gelir giderden yüksek	155	43,3
Eşin yaşı (yıl)		
18-28	76	21,2
29-39	109	30,4
40-50	83	23,2
51-61	90	25,1

Bu çalışmada, eşler arasındaki iletişim, kadına yönelik şiddeti açıklamada istatistiksel öneme sahiptir ($p<0,05$). Eşler arasındaki iletişim, kadına yönelik şiddeti %55 oranında açıklamaktadır (Tablo 4).

TARTIŞMA

Eşler arasındaki iletişim becerilerinin, kadına yönelik aile içi şiddete etkisini belirlemek amacıyla yapılan çalışmanın bulguları literatür doğrultusunda tartışılmıştır.

TABLO 2: İletişim Becerileri Envanteri ve Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet Ölçeği ortalamaları (n=358).

Ölçek	Minimum-maksimum puan	Ortalama±SS
İletişim Becerileri Envanteri	45-225	69,06±8,55
Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet Ölçeği	30-150	118,77±12,82

TABLO 3: İletişim Becerileri Envanteri ile Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet Ölçeği puan ortalaması arasındaki korelasyon (n=358).

Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet Ölçeği	İletişim Becerileri Envanteri	
	r değeri	-0,960
	p değeri	0,000

Araştırmaya katılan kadınların, eşler arasındaki iletişim becerilerinin 69,06±8,55 olduğu bulundu. İletişim Becerileri Envanteri'nden alınan puan arttıkça, iletişimin arttığı göz önünde bulundurulursa puan, iletişim becerilerinin az olduğunu gösterebilir. Atan ve Buluş ile Akgün ve Polat Uluocak çalışmasında, evli kadınlara iletişim becerisi eğitimi uygulamış; eğitim öncesi kadınların iletişim becerilerinin düşük olduğunu tespit etmiştir.^{2,5} Duran ve Hamamcı çalışmasında, iletişim yetersizlikleri ile devam eden evliliklerde eşlerin %96'sının sık sık tartıştığını ifade etmiştir.^{4,13} Bhatta çalışmasında, eşine şiddet uygulayan erkeklerin sadece %48,8'inin eş iletişimi kurduğunu belirtmiştir.¹⁴ İletişim becerileri kullanımı, birçok faktörden etkilenebilen dinamik bir süreçtir. Kadınların iletişim becerileri uzun süre yaşadıkları sosyokültürel ortam, eğitim durumu, yaş gibi demografik özelliklerden etkilenebilir. Araştırma sonuçları, literatür ile benzerlik göstermektedir.

Araştırmaya katılan kadınlarda, aile içi şiddetin 118,77±12,82 olduğu bulundu. Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet Ölçeği'nden alınan puan arttıkça, şiddetin yüksek olduğu göz önünde bulundurulursa kadına yönelik aile içi şiddetin yüksek olduğu yorumu yapılabilir. Kavak ve ark., kadına yönelik şiddetin yüksek

TABLO 4: Lineer regresyon sonuçları (n=358).

Aile İçi Kadına Yönelik Şiddet Ölçeği	İletişim Becerileri Envanteri						
	R	R2	B	T	p değeri	d1,d2	F
	0,57	0,55	-134,14	-17,79	0,00	1,11	99,58

olduğunu belirtmiştir.⁶ Türkiye’de ve dünyada kadına şiddet ile ilgili yürütülen çalışmalarda, şiddet oranının değiştiği görülmekte ise de ivme daha çok yüksek orana doğru kaymaktadır.^{6,12,17,18} Kadına şiddet sıklığı giderek artan önemli bir toplumsal krizdir. Bu kriz sosyokültürel ortam, gelir durumu, eğitim durumu, evlenme biçimi gibi demografik özelliklerden etkilenmektedir.

Araştırmaya katılan kadınların iletişim becerileri ve şiddet arasında, istatistiksel olarak negatif yönde güçlü bir ilişki saptandı. Bu sonuç doğrultusunda, eşler arasındaki iletişim becerileri azaldıkça, kadına yönelik şiddetin arttığı söylenebilir. Ayrıca eşler arasındaki iletişim becerileri, kadına yönelik şiddeti %55 oranında açıklamaktadır. Literatürde, eşler arasındaki iletişimin, kadına yönelik aile içi şiddete etkisini araştıran herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Tatlılıoğlu ve Küçükköse çalışmasında, eşler arasındaki zayıf iletişimin kadına yönelik şiddete neden olabileceğini belirtmiştir.¹³ Bhatta çalışmasında, eşine şiddet uygulayan erkeklerin sadece %48,8’inin eşiyile etkili iletişim kurduğunu göstermiştir.¹⁴ Aile içi iletişim, dinamik bir süreçtir. Bu süreçte olan herhangi bir aksama problemlere ve çatışmalara neden olacağından tüm şiddet türlerinin başlangıcını oluşturabilir. Araştırmamızın sonuçları, literatürle benzerlik göstermektedir.

SONUÇ

Araştırmaya katılan kadınların eşleriyle olan iletişim becerilerinin azalmaya, aile içi şiddet oranlarının art-

maya yönelik olduğu belirlenmiştir. Araştırmada, eşler arasındaki iletişim becerilerinin şiddeti etkilediği saptanmıştır. Ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireleri, temel veri toplama aracı olarak iletişimi ve gözlemi kullanırlar. İletişim problemleri yaşayan evli bir çiftin, aile içinde kadına şiddet türlerinden birini barındırması kuvvetle muhtemeldir. Araştırma sonuçlarının da desteklediği bu bulgu ile ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireleri, kadına şiddetin önlenmesi, aile içi iletişimin artırılması ve iletişim kaynaklı problemlerin önlenmesi adına özellikle evli çiftleri dikkatle gözlemlemeli ve hem evlilik öncesi hem de evlilik sonrası düzenli periyotlarla iletişim terapileri vermelidir. Ayrıca kadına şiddeti önlemeye yönelik grup terapilerinin, eğitimlerin ve araştırmaların uygulanması da bakımın kalitesini artıracaktır.

Finansal Kaynak

Bu çalışma sırasında, yapılan araştırma konusu ile ilgili doğrudan bağlantısı bulunan herhangi bir ilaç firmasından, tıbbi alet, gereç ve malzeme sağlayan ve/veya üreten bir firma veya herhangi bir ticari firmadan, çalışmanın değerlendirme sürecinde, çalışma ile ilgili verilecek kararı olumsuz etkileyebilecek maddi ve/veya manevi herhangi bir destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması

Bu çalışma ile ilgili olarak yazarların ve/veya aile bireylerinin çıkar çatışması potansiyeli olabilecek bilimsel ve tıbbi komite üyesi veya üyeleri ile ilişkisi, danışmanlık, bilirkişilik, herhangi bir firmada çalışma durumu, hissedarlık ve benzer durumları yoktur.

Yazar Katkıları

Bu çalışma hazırlanırken tüm yazarlar eşit katkı sağlamıştır.

KAYNAKLAR

1. Soylu Y, Kağnıcı DY. Evlilik uyumunun empatik eğilim, iletişim ve çatışma çözme stillerine göre yordanması [Predicting marital adjustment according to empathic tendency, communication and conflict resolution styles]. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*. 2015;5(43):44-54. [\[Link\]](#)
2. Atan A, Buluş M. Aile iletişim becerileri psikoeğitim programının eşlerin iletişim becerilerine ve çift uyumuna etkisi [The effect of family communication skills psychoeducation program on couples' communication skills and dyadic adjustment]. *GEFAD/GUJGEF*. 2020;40(1):255-88. [\[Crossref\]](#)
3. Görgün Baran A. Türkiye’de aile içi iletişim ve ilişkiler üzerine bir model denemesi [Communication and domestic relations in Turkey a model trial on]. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD)*. 2004;(1):31-42. [\[Link\]](#)
4. Duran Ş, Hamamcı Z. Evlilik öncesi ilişki geliştirme programının romantik ilişkiler yaşayan üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri ve çatışma iletişim tarzları üzerine etkisinin incelenmesi [The investigation of effects of premarital relationships enhancement program on conflict communication style and communication skills of university students with romantic relationship]. *Family and Society*. 2010;11(6):87-99. [\[Link\]](#)
5. Akgün R, Polat Uluocak G. Evlilikte etkili iletişim ve problem çözme: bir toplum merkezindeki kadınlarla gerçekleştirilen grup çalışması [Effective communication and problem solving for marriage: a group work with women in a community center]. *Family and Society*. 2010;11(6):9-22. [\[Link\]](#)

6. Kavak F, Aktürk Ü, Özdemir A, Gültekin A. The relationship between domestic violence against women and suicide risk. *Arch Psychiatr Nurs*. 2018;32(4):574-9. [Crossref] [PubMed]
7. World Health Organization [Internet]. © 2021 WHO [Erişim tarihi: 29 Ocak 2020]. Violence against women. Erişim linki: [Link]
8. Doğanavşargil Ö, Vahip I. Fiziksel eş şiddetini belirlemede klinik görüşme yöntemi [Clinical interview method at determine to domestic violence]. *J Clin Psy*. 2007;10(3):125-36. [Link]
9. Naçar M, Baykan Z, Poyrazoğlu S, Çetinkaya F. Kayseri ilinde iki sağlık ocağı bölgesinde kadına yönelik aile içi şiddet [Domestic violence against women in two primary health centers in Kayseri]. *TAF Prev Med Bull*. 2009;8(2):131-8. [Link]
10. Cengiz Özyurt B, Deveci A. Manisa'da kırsal bir bölgedeki 15-49 yaş evli kadınlarda depresif belirti yaygınlığı ve aile içi şiddetle ilişkisi [The relationship between domestic violence and the prevalence of depressive symptoms in married women between 15 and 49 years of age in a rural area of Manisa, Turkey]. *Turk Psikiyatri Derg*. 2011;22(1):10-6. Turkish. [PubMed]
11. Şahin EM, Yetim D, Öyekçin DG. Edirne'de kadına yönelik eş şiddeti yaygınlığı ve kadınların şiddete karşı tutumları [Rate of intimate partner violence against women and attitudes of women towards violence in Edirne Turkey]. *Cumhuriyet Med J*. 2012;34:23-32. [Crossref]
12. Kıvrak Y, Gey N, Kıvrak HA, Kocaçaya MH, Çöpoğlu ÜS, Arı M. Kadına yönelik eş şiddeti, çocukluk travmaları, depresyon ve yaşam kalitesi: toplum temelli çalışma [Partner violence against women, childhood trauma, depression and quality of life: a population based-study]. *Anatolian Journal of Psychiatry*. 2015;16(5):314-22. [Crossref]
13. Tatlıoğlu K, Küçüköke İ. Türkiye'de kadına yönelik şiddet: nedenleri, koruma, önleme ve müdahale hizmetleri [The violence against the women in Turkey: The reasons, protections, prevention and intervention services]. *DÜSBED*. 2015;7(13):194-209. [Crossref]
14. Bhatta DN. Shadow of domestic violence and extramarital sex cohesive with spousal communication among males in Nepal. *Reprod Health*. 2014;11:44. [Crossref] [PubMed] [PMC]
15. Ersanlı K, Balcı S. İletişim becerileri envanterinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması [Developing a communication skills inventory: its validity and reliability]. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*. 1998;2(10):7-12. [Link]
16. Çiler KB. Violence against women in the family and the role of nurses [Aile içi kadına yönelik şiddetin belirlenmesi ve hemşirenin rolü]. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü; 1999.10.09.2019. Erişim linki: [Link]
17. Tel H, Kocataş S, Güler N, Aydın HT, Gündoğdu NA. Evli kadınların aile içi şiddete maruz kalma durumu ve etkileyen faktörler [Status of domestic violence exposure among married women and the affecting factors]. *IBAD Journal of Social Sciences*. 2019;256-64. [Crossref]
18. Akpınar O. Aile içi şiddete maruz kalan kadınlarda aile içi şiddetle başa çıkma öz yeterliği [Domestic violence coping self efficacy of women who were victimized by domestic violence]. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*. 2013; 4(39):24-36. [Link]